

Отже, аналіз нормативно-правових актів, які передбачають порядок надання державних соціальних допомог, показує, що в більшості з них у преамбулі не закріплена мета їх надання, а якщо закріплена, то розмір допомоги не відповідає задекларованій меті. З метою подальшого вдосконалення правових актів пропонується усі періодичні допомоги об'єднати в Законі України «Про державні соціальні допомоги в Україні».

1. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21 листопада 1992 р. № 2811-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 5. Ст. 21.

2. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01 червня 2000 р. № 1768-ІІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 35. Ст. 290.

3. Про внесення змін до Порядку призначення і виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, які призвані на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори чи для проходження служби у військовому резерві: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 334. *Офіційний вісник України*. 2010. № 61. Ст. 2108.

4. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28 лютого 1991 р. № 796-ХІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 16. Ст. 200.

Малий Артем Олексійович
студент факультету
соціально-психологічної
освіти та управління

Науковий керівник – к.ю.н., доц. Талдикін О.В.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ТВАРИНИ – СУБ'ЄКТИ ЖИТТЯ

На всіх етапах розвитку людства тварини відігравали роль у суспільних відносинах. Як відомо, собаки вважаються першим другом людини в тваринному світі. Тому постає важливість правової регламентації захисту тварин. Актуальною постає проблема в дослідженні захисту прав тварин, як суб'єктів життя, захисту їх від неналежного поводження з ними та знущань.

Темою належного поводження з тваринами, їх благополуччя та захисту від різноманітних форм видової дискримінації займаються такі сучасні вчені як Р. Райдер, Т. Ріган, П. Сінгер, М. Роуландс, Г. Франчоне, Е. Лінзі, В. Кімліка, М. Джой та інші.

В Україні ратифіковано Європейську конвенцію про захист домашніх тварин, яка набрала чинності для України на підставі Законом № 578-VII від 18.09.2013 01.08. [1]. Ця конвенція є найголовнішим документом, що забезпечує захист домашніх тварин від жорсткого поводження.

Разом з тим, існує ще декілька важливих конвенцій стосовно прав тварин: Європейська конвенція про захист тварин, які утримуються тримаються на фермах 1976 р. визначає принципи змісту, догляду та розміщення тварин на фермах, в тому числі при інтенсивному розведенні тварин [2], Європейська конвенція про захист домашніх тварин [3].

Європейська конвенція про захист домашніх тварин визначає основні стандарти поводження з домашніми тваринами та їх утримання, положення про захист домашніх тварин від жорстокого поводження, порядок створення та утримання притулків для безпритульних тварин, порядок і умови придбання тварин, правила купівлі-продажу домашніх тварин, а також особливості регулювання кількості безпритульних тварин.

В нашій державі існує ряд нормативно-правових актів, що закріплюють право на володіння твариною та покарання за жорстке поводження з тваринами. Так, відповідно до статті 180 ЦК України [4], тварини є особливим об'єктом цивільних прав, на них поширюється правовий режим речей. Здається, що не доцільно називати тварин речами, ядже це живі істоти – суб'єкти життя, а також здається не доречним поширювати на них правила користування речами.

Законодавством України передбачена відповідальність за жорстоке поводження з тваринами та порушення правил їх утримання, що само по собі вже входить у дисонанс з праворозумінням тварин, як речей. У статтях 299 Кримінального кодексу України [5] та 154 КУпАП [6] передбачені відповідні санкції, але, сьогодні, на жаль, Україна продовжує входити до топу країн де спостерігається високий показник жорсткого ставлення до тварин. Майже кожен день у новинах можна побачити, як хтось залишає сліди своїх жорстоких діянь.

Варіантів вирішення захисту тварин було б доцільно змінити концепцію розуміння правового статусу тварин як речей на суб'єктів життя та доповнити Кодекс України про адміністративні порушення та Кримінальний кодекс України окремими розділами, які б стосувалися порушень у сфері прав тварин. Більше того, доцільніше було б створити спеціалізовані окремі підрозділи у правоохоронних органах.

Ще однією проблемою постає відсутність Україні досконалого законодавства щодо дій до безпритульних тварин. Хоча зараз і діють програми стерилізації безпритульних тварин у містах, але це не має суттєвого позитивного впливу на ситуацію.

Настав час визнати права тварин, як суб'єктів життя, які є особливим видом прав, бо самі тварини не можуть їх представляти та захищати. Окрім цього, згідно з ст. 7 Закону України «Про захист тварин від жорсткого поводження» умови утримання тварин в неволі та їхнє використання у цирках повинні відповідати їхнім біологічним, видовим та індивідуальним особливостям, а також задовольняти їхні природні потреби в їжі, воді, сні, русі, контактах із собі подібними, у природній активності тощо [7].

Напрямок захисту прав тварин є взагалі перспективним та розвивається багатьох країнах світу. Існує необхідність дослідження світового досвіду з правової регламентації означеного питання [8].

Правозахисний рух на території України має й *зоозахисну спрямованість*, з початку 2012 року був створений та діє Екологічний опір. Рух функціонує у Львові, Вінниці, Києві, Одесі, Запоріжжі, Чернівцях та інших містах. Офіційно рух є ініціативою громадського руху «Автономний Опір» [9].

Підсумовуючи вищенаведене, зазначмо, що, тема прав тварин та їх захисту є перспективною галуззю для розвитку. Є багато питань, які потрібно розглянути та вдосконалити в нашій країні. Потрібно вдосконалити чинне законодавство, що розширити правові можливості захисту тварин.

1. Европейская конвенция о защите позвоночных животных, используемых для экспериментов и других научных целей 1986 г. URL: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=123&CM=1&DF=09/09/2012&CL=ENG>. Дата звернення: 27.01.2020.

2. Европейская конвенция о защите животных, содержащихся на фермах 1976 г. URL: <http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/ChercheSig.asp?NT=087&CM=&DF=&CL=RUS> Дата обращения: 27.01.2020.

3. Європейська конвенція про захист домашніх тварин. URL: <http://ms.petsinform.com/ms1-03/konvencia.html> Дата звернення: 27.01.2020.

4. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435 – IV // Відомості Верховної Ради. 03.10.03. № 40. Ст. 356.

5. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131.

6. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122.

7. Про захист тварин від жорсткого поводження: Закон України від 21 лютого 2006 № 3447 – IV // Відомості Верховної Ради. 07.07.06. № 27. Ст. 230.

8. Галдикін О.В., Варданян Л.К. Правовий захист тварин: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. Матеріали наук. семінару «Актуальні проблеми державотворення, правотворення та правозастосування» (Дніпро, 8 груд. 2017 р.). Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ. 2018 С. 180-184.

9. Офіційний веб-сайт «Екологічного Опору». URL: <https://web.archive.org/web/20131230232212/http://ecoopir.info/> Дата звернення: 27.01.2020.